

Grensverkeer januari 2006

Kroniek januari 2006

Wij schrijven het jaar 2006 en zijn nog niet te laat om elkaar een voorspoedig nieuw jaar toe te wensen. Wij hopen ook dat het een studieuus nieuw jaar zal zijn en dat het Tillich Genootschap in een behoefte zal blijven voorzien en zo mogelijk nog wat aan relevantie en bekendheid zal kunnen winnen. Over de relevantie van Tillich's theologie hoeven we ons klaarblijkelijk nog geen zorgen te maken. Het tijdschrift Volzin selecteerde hem dec. 2004 nog als topholoog uit de twintigste eeuw. In het najaarsprogramma van Luce (Instituut voor Theologische Vorming) kreeg hij een plek naast Barth, Bultmann, Sölle, Schillebeeckx, Rahner en Bonhoeffer. Aan elke theoloog werd apart aandacht gegeven. De Tillich-lezing werd op 15 dec. door prof. Grube gehouden.

Op 9 december jl. hield ons genootschap een samenkomst / jaarvergadering in Lopik. Een klein doch illustre gezelschap was bijeen in de familieboerderij van Anneke Steinhauzer waar Leo een installatie had ingericht met als motto Schepping. Bij de ingang van de expositie was een soort spiegelhal waar wij onszelf vele malen weerspiegeld zagen. Onze persoon(lijkheid) kwam veelvuldig aan het licht. Via een baarmoederlijk soort voorgeborgte kwamen wij uit bij een macro-luier en de opbrengst van een kunstenaarsleven in de vorm van een verzameling doeken. Een schoollokaal en een zilveren ruimte met daarvoor een doodskist als wachthokje spraken hun eigen taal. Een grote verzameling schoenen, sloffen en laarzen nodigde uit tot schikken en herschikken en zoeken naar patronen. Dat nodigde ook uit tot zelfwerkzaamheid van de atelier-bezoeker. Er waren ontwerpen van Leo die ervan getuigen dat hij met weinig materiaal soms veel kan doen vooral ook waar het gaat om het uitbeelden van het menselijk lichaam. In de stal en achter in de boerderij bevond zich een grote hoeveelheid afval en sloopmateriaal dat te zijner tijd in een bepaalde opstelling een nieuwe eigen taal zal gaan spreken. Dit staat nog voor het geestesoog van Leo en wacht op realisatie. Wij hopen dat er ook van andere zijden belangstelling voor de installatie "Schepping" zal komen.

Het tweede deel van de jaarvergadering vond plaats in de Gereformeerde Kerk (PKN) van Lopik waar Teije een beschouwing hield over "Kunst en Tillich". Allereerst bescheef hij de karakteristieken van een kunstenaar. Hij moet orgineel zijn, iets oproepen, vakkennis in huis hebben en meester zijn over de materie. Kunst moet ons ook uittillen boven het alledaagse en is net als religie een functie van de menselijke geest. Kunst is een "ervaring die ons niet langer laat vragen"; Het brengt ons tot ultimate reality. Teije speelde in op de installatie van Leo en illustreerde zijn verhaal aan de hand van prachtige reproducties, die door de liefhebber mochten worden meegenomen. De tekst van zijn referaat is zeker de moeite waard om nog eens te lezen en zal ook beschikbaar komen. Afsluitend kwam Aad met een jaarverslag en Leo met cijfers. Uit die cijfers blijkt dat we er financieel zo ongeveer uitspringen, maar dat er verder dan ook geen reserves zijn. De voorzitter typeerde ons genootschap als volgt: "We zijn een klein maar door de jaren heen toch trouw gezelschap, een studiekring die klaarblijkelijk in een behoefte voorziet. We zien kans om een voortgaande inhoudelijke bezinning te combineren met een stukje amicitia. Ondanks de voor sommigen volle agenda's willen we toch steeds die time-out maken om eens lekker geleerd en gezellig te doen." Het leek ons goed om de ronde "interreligieuze discussie" nu maar eens af te sluiten. Over een nieuw gespreksonderwerp werd niet al te uitvoerig gesproken. Dat kon ook niet meer gezien de tijd. Wel is er al diverse keren geattendeerd op de procestheologie. Het lijkt zinvol om daar enige tijd mee bezig te gaan.

Voor wat betreft de studiebijeenkomst op vrijdag 27 januari. Wij hebben over de post de tekst gekregen van J. van der Veken: Proces-denken. Een oriëntatie. Met een bibliografie van Nederlandstalige publicaties over het proces-denken (Leuven 1985). Die tekst willen wij vrijdag 27 jan bespreken. Een goede inzet voor het gesprek vinden we wellicht op pg. 367/8 waar van der Veken zegt: "Whitehead is hier ongetwijfeld veel kritischer dan bv. Tillich, die God te gemakkelijk laat samenvallen met 'Being itself'".

Internationaal nieuws: Van 21-23 april wordt in de Evangelische Akademie Bad Boll een Tagung gehouden (in Zusammenarbeit mit der Deutschen Paul Tillich-Gesellschaft) met als thema "Wider den Fundamentalismus. Symbole und Zeichen in Religion und Kultur. Fragen an Tillich's Symboltheorie." De Tagung wordt als volgt aangeprezen: "Dass das Symbol die Sprache der Religion ist, ist ein zentraler Aspekt im Werk des evangelischen Theologen und Religionsphilosophen Paul Tillich. Damit will Tillich die Wirklichkeit des im Symbol Gemeinten in keiner Weise leugnen. Es geht ihm hierbei vielmehr darum, den fundamentalistischen Buchstabenglauben religiöser Aussagen zu überwinden, der seiner Meinung nach das Göttliche verendlicht und damit verfehlt. In diesem Sinne ist für Tillich eine Interpretation der religiösen Symbolsprache … die Voraussetzung für eine angemessene Auffassung der Religion." Verdere gegevens voor wie zich op wil geven komen vrijdag as op tafel.

Tenslotte deel ik de lezer mee, dat ik onlangs verhuisd ben. Voor wie dat nog niet geregistreerd heeft: Het nieuwe adres is Metten Gerritskamp 18, 3848 CW Harderwijk. Alle andere gegevens zijn hetzelfde gebleven. Graag tot vrijdag. Er was inmiddels al meegedeeld dat we op een andere locatie moeten vergaderen dan het G. Brunohuis. Leo is naarstig op zoek en zal daarover meer mededelingen doen.